

Магістр 1 року навчання
фінансового факультету ХНЕУ

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ SWOT-АНАЛІЗУ

Анотація. Досліджено значення стратегічного планування в діяльності банківської установи. Визначено сильні та слабкі сторони банківської установи, а також визначено фактори макросередовища, які становлять можливості та загрози для управління кредитними ризиками в ПАТ "Банк "Фінанси та кредит".

Аннотация. Исследовано значение стратегического планирования в деятельности банковского учреждения. Определены сильные и слабые стороны банковского учреждения, а также факторы макросреды, которые представляют возможности и угрозы для управления кредитными рисками в ПАО "Банк "Финансы и кредит".

Annotation. The article deals with the value of the strategic planning in the activity of a bank establishment. Strong and weak sides of a bank establishment are revealed and factors of macroenvironment which present opportunities and threats for credit risk management in the PJSC "Bank "Finance and credit".

Ключові слова: стратегія управління кредитними ризиками, сильні сторони, слабкі сторони, можливості, загрози, матриця SWOT-аналізу.

Серед банківських ризиків особливого значення набувають кредитні ризики, які супроводжують кредитну діяльність банків, від ефективності якої залежить їх життєдіяльність, оскільки кредитний портфель становить від третини до половини всіх активів банку. Тому управління кредитними ризиками набуває дедалі більшого значення і стає однією із найважливіших умов забезпечення економічної безпеки банків. Метод SWOT-аналізу був заснований на структуризації знань про поточну ситуацію і тенденції розвитку. Сьогодні він використовується в більш широкому сенсі – для розробки стратегій на будь-яких підприємствах. Але залишається проблемою формування стратегій на основі даного методу саме в банківському секторі.

Дослідженням проблем формування банківських стратегій займалися такі вчені, як: Міщенко А. П., Штейн О. І. та ін. [1; 2].

Метою даної статті є визначення слабких та сильних сторін ПАТ "Банк "Фінанси та кредит", його можливостей та загроз і формування на основі цих даних стратегій управління кредитними ризиками даного банку.

Сучасна концепція управління кредитними ризиками – це концепція стратегічного управління. У методологічному аспекті теорія стратегічного управління кредитними ризиками ґрунтується на системному підході до аналізу економічних процесів і властивостях цілеспрямованих систем, які саморозвиваються.

Стратегічне управління кредитними ризиками передбачає діяльність, спрямовану на розробку ризикових кредитних стратегій банку, її найважливіших цілей і способів їхнього досягнення. В основі такої діяльності лежить консолідований аналіз екзогенних та ендогенних чинників, які впливають на кредитні ризики, стратегічне планування, механізм зв'язування тактичних і стратегічних рішень, інтегрований контроль за ходом реалізації цих рішень і можливість їх своєчасного коригування [3].

Розробка стратегії управління кредитними ризиками банку здійснюється в стратегічному плануванні діяльності банку. Під плануванням розуміється визначення пріоритетів у подальшому розвитку банку на підставі аналітичного опрацювання інформації про стан і динаміку умов ринкового банківського середовища. Слід зауважити, що процес планування не є звичайною послідовністю дій. Стратегічне планування банку – це система передбачення майбутніх тенденцій, встановлення мети і визначення стратегії та політики щодо її досягнення [3, с. 97].

У якості об'єкта SWOT-аналізу обране ПАТ "Банк "Фінанси та кредит". Це універсальний банк, який працює на фінансовому ринку України з 1990 року та надає великий спектр фінансових послуг своїм клієнтам. За класифікацією НБУ банк входить до першої групи банків.

У табл. 1 наведено матрицю SWOT-аналізу для ПАТ "Банк "Фінанси та кредит".

Матриця SWOT-аналізу для ПАТ "Банк "Фінанси та кредит"

S (strength) – сильні сторони	W (weaknesses) – слабкі сторони
1. Великий досвід роботи на фінансовому ринку України	1. Підвищення рівня кредитних ризиків
2. Збільшення кількості банківських послуг	2. Збитковість діяльності
3. Передові інформаційні технології	3. Недостатність ведення зовнішньо-економічної діяльності
4. Розширення регіональної мережі інфраструктури банку	4. Низький рівень введення в діяльність інновацій
5. Своєчасність реагування на зміни навколишнього середовища	
O (opportunities) – Можливості	T (threats) – Загрози
1. Залучення нових клієнтів	1. Вихід на ринок нових конкурентів
2. Підвищення рейтингових позицій банку	2. Нестабільність розвитку економіки
3. Розробка нових банківських продуктів	3. Зміни в податковому законодавстві
4. Підвищення кваліфікації персоналу	4. Зміни в законодавстві, яке регулює банківську діяльність (у першу чергу кредитну діяльність)
5. Збільшення частки ринку	5. Зниження попиту на деякі види банківських послуг
6. Підвищення якості кредитного портфеля банку	
7. Розповсюдження системи електронних технологій	

Таким чином, визначивши сильні та слабкі сторони, можливості та загрози для діяльності банку, можна сформулювати альтернативні варіанти стратегій управління кредитними ризиками для ПАТ "Банк "Фінанси та кредит" залежно від комбінацій факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, які наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Матриця стратегій управління кредитними ризиками для ПАТ "Банк "Фінанси та кредит"

Сторони	Можливості	Загрози
Слабкі	Стратегія ліквідації слабких сторін за допомогою можливостей	Стратегія, спрямована на усунення слабких сторін із метою мінімізації негативного впливу зовнішніх загроз
	Стратегія спрямована на мінімізацію рівня кредитних ризиків за допомогою залучення нових програмних продуктів оцінки кредитоспроможності позичальника та диверсифікації кредитного портфеля	Стратегія спрямована на підвищення ефективності ведення діяльності за рахунок підвищення якості кредитного портфеля шляхом зниження рівня проблемних кредитів та утримання сегменту ринку
Сильні	Стратегія спрямована на використання існуючих можливостей за рахунок сильних сторін банку	Стратегія захисту від загроз за рахунок сильних сторін
	Стратегія спрямована на формування кредитного портфеля за рахунок залучення нових перевірених клієнтів та утримання старих, а також за допомогою підвищення кваліфікації персоналу з ризик-менеджменту	Стратегія спрямована на мінімізацію кредитних ризиків шляхом формування кредитного портфеля з низьким ступенем ризику та постійного контролю за проблемними активами

Таким чином, SWOT-аналіз не містить остаточної інформації для прийняття управлінських рішень, але дає змогу впорядкувати процес обмірковування наявної інформації з використанням власних думок та оцінок. Матриця SWOT для ПАТ "Банк "Фінанси та кредит" дозволить менеджменту формувати загальний перелік стратегій банку з урахуванням їх особливостей. Також необхідно враховувати той факт, що для того, щоб обґрунтувати концепцію стратегії розвитку комерційного банку й обраний спосіб збільшення капіталізації банку, необхідно провести оцінку ефективності стратегії з точки зору розв'язуваних проблем за допомогою кількісних показників.

Таким чином, сучасні концептуальні питання управління кредитними ризиками можуть розглядатися тільки через призму стратегічного управління, при якому ризикові кредитні стратегії – домінуючий, атрибутивний елемент системи банківських стратегій.

Наук. керівн. Журавльова І. В.

Література: 1. Мищенко А. П. Стратегическое управление : учебн. пособ. / А. П. Мищенко. – Днепропетровск : Изд. ДУЭП, 2007. – 332 с. 2. Штейн О. І. Стратегія комерційного банку на ринку банківських послуг / О. І. Штейн. – К. : Київський національний економічний ун-т, 2008. – 191 с. 3. Внукова Н. М. Управління ризиками кредитування в банку [Електронний ресурс] / Н. М. Внукова. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_30/11_39_08.pdf. 4. Кравченко Г. М. Реалізація стратегічного планування в банківських установах України на основі swot-аналізу / Г. М. Кравченко // Управління розвитком. – 2012. – № 16. – С. 97.

